

Klíčová slova: spotřebitelský spor, slabší smluvní strana, ručitelské prohlášení

Dotčená ustanovení: § 18 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů; § 3030 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník; rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-45/96 Dietzinger

Právní věta:

Ručitelské prohlášení je akcesorickým závazkem, jehož režim je určován závazkem hlavním. Pokud je takovýmto hlavním závazkem smlouva mezi podnikateli, nejde o spor spotřebitelský, ani pokud je ručitelem fyzická osoba-nepodnikatel. Přesto je třeba fyzickou osobu - nepodnikatele považovat za slabší smluvní stranu a, (v souladu s ustanovením § 18 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů) dát straně sporu, která není podnikatelem, adekvátní příležitost k uplatnění jejích práv.

Z odůvodnění:

Žaloba

1. Rozhodčí řízení ve výše uvedené právní věci bylo zahájeno žalobou doručenou Rozhodčímu soudu při Hospodářské komoře a Agrární komoře ČR (dále jen „RS“) dne 3. 7. 2014. V žalobě se strana žalující domáhala, aby byla žalované č. 1 a č. 2 uložena rozhodčím nálezem solidární povinnost uhradit jí dlužnou částku ve výši 38.723,02 Kč, společně se smluvní pokutou vyčíslenou na 11.440,74 Kč, dále se zákonným úrokem z prodlení a s nárokovanou náhradou právního zastoupení.
2. Svůj nárok strana žalující odůvodnila v podané žalobě takto. Strana žalující a společnost W.S.K, s.r.o. - spolu se stranou žalující dále jednotně označovány jako „společnost W.S.K.“) společně uzavřely jako prodávající s žalovanou č. 1 jako kupující dne 17. 10. 2012 Rámcovou smlouvu o dodávce produktů (dále jen „Rámcová smlouva“). Předmětem Rámcové smlouvy bylo stanovení podmínek pro poskytování produktů a služeb z nabídky společnosti WAG a práv a povinností smluvních stran s tímto poskytováním souvisejících. Nedílnou součástí Rámcové smlouvy tvořily Všeobecné obchodní podmínky společnosti W.S.K.(dále jen „VOP“).
3. Splnění všech závazků vyplývajících z Rámcové smlouvy je zajištěno ručením žalované č. 2, a to na základě Ručitelského prohlášení ze dne 17. 10. 2012 (dále jen „Ručitelské prohlášení“), kterým se žalovaná č. 2 zavázala, že splní jakýkoli závazek žalované č. 1 z Rámcové smlouvy v případě, že tato nesplní svůj závazek nejpozději do 7 dnů po té, co k tomu bude stranou žalující vyzvána.
4. Na základě Rámcové smlouvy odebírala žalovaná č. 1 pohonné hmoty a služby spojené s produktem „mýto“. Strana žalující v žalobě s odkazem na ustanovení VOP (čl. 11 a 14) podrobně popsala způsob, jakými byly tyto produkty z nabídky společnosti WAG žalované č. 1 poskytovány.
5. Předmětem žaloby byly faktury za poskytování produktů společnosti W.S.K dle Rámcové smlouvy, které žalovaná č. 1 neuhradila, nebo uhradila pouze částečně.
6. Podle ustanovení 8.1 VOP nárokovala žalující strana smluvní pokutu z dlužných částek, a to ve výši 0,075 % za každý den prodlení. Celková naběhlá smluvní pokuta, kterou žalující strana žalobou nárokovala, tudíž odpovídala částce 11.440,74 Kč.
7. Mimo neuhrazené jistiny a naběhlé smluvní pokuty požadovala strana žalující i zákonný úrok z prodlení ve výši odpovídající repo sazbě stanovené Českou národní bankou pro poslední den

- kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o osm procentních bodů.
8. Skutečnost, že faktury, z nichž byla stranou žalující kalkulována částka, jež se stala předmětem žaloby, nebyly plně či beze zbytku uhrazeny, byla žalovanou č. 1 písemně uznána, a to uznáním závazku sepsaným dne 22.8.2013. V tomto dokumentu se žalovaná č. 1 zavázala splatit tehdy dlužnou částku v úhrnné výši 88.038,44 Kč ve čtyřech měsíčních splátkách dle dohodnutého splátkového kalendáře.
 9. Po datu tohoto uznání závazku žalovaná č. 1 uhradila z dlužné částky dvě splátky ve výši 24.021,69 Kč v září a 20.000,- Kč v říjnu 2013, ovšem se zpožděním oproti dohodnutému splátkovému kalendáři. Celá dlužná splátka se tak stala okamžitě splatnou, a to včetně naběhlé smluvní pokuty a zákonného úroku z prodlení. V tomto období také právní zástupce strany žalující adresoval žalované č. 1 a po té i žalované č. 2 doporučeně předžalobní výzvy k zaplacení, ovšem ani jedna z žalovaných stran zbylou dlužnou částku neuhradila.

Průběh rozhodčího řízení

10. Rozhodce po prostudování žaloby a důkazních návrhů předložených společně s ní stranou žalující provedl dokazování a vydal o tom dne 26. 8. 2014 usnesení, které obsahuje úplný soupis provedených důkazů.
11. V témže usnesení z 26. 8. 2014 rozhodce rovněž stranám poskytl možnost požádat o svolání ústního jednání ve věci. Učinil tak proto, že ačkoli v souladu s platnou rozhodčí doložkou mohlo mezi stranami proběhnout rozhodčí řízení pouze na základě písemností bez ústního jednání, rozhodce ze spisu shledal, že žalovanou č. 2 je třeba coby fyzickou osobu - nepodnikatele považovat za slabší smluvní stranu. Nepřísluší jí však s ohledem na judikaturu Soudního dvora EU postavení spotřebitele (rozhodnutí ve věci C-45/96 Dietzinger) a projednávaný spor nebyl sporem spotřebitelským. Přesto měl rozhodce za to, že v souladu s ustanovením § 18 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů musí dát straně sporu, která není podnikatelem, adekvátní příležitost k uplatnění jejich práv, k čemuž vedlo též pravidlo obsažené v § 3030 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, podle něž se mají i na vztahy vzniklé před jeho účinností aplikovat obecné zásady tohoto zákona, které mj. zásadu ochrany slabší smluvní strany rovněž obsahují. Proto rozhodce nenařídil z vlastního rozhodnutí svolání ústního jednání ve věci, dal však kterékoli ze stran sporu možnost, o takové svolání ve stanovené lhůtě požádat.
12. Rozhodce také v zájmu předvídatelnosti dalšího vývoje rozhodčího řízení v dané věci v tomto usnesení strany informoval, že nedejde-li k předložení nových důkazů a tvrzení, považuje věc po skutkové i právní stránce za dostatečně objasněnou k tomu, aby mohl její projednávání uzavřít a přistoupit k vydání rozhodčího nálezu
13. Žalovaná č. 1 ani žalovaná č. 2, kterým bylo usnesení ze dne 26. 8. 2014 platně doručeno, žádné doplnění dokazování nenavrhly a ve lhůtě pro vyjádření se k provedenému dokazování nijak nevyjádřily.
14. Ve lhůtě poskytnuté usnesením ze dne 26. 8. 2014 žádná ze stran nepožádala o svolání ústního jednání ve věci. Vzhledem k tomu, že projednávaná věc byla na základě tvrzení a důkazů strany žalující, - které žalované č. 1 a č. 2 nijak nerozporovaly, ačkoli jim k tomu byl rozhodcem vytvořen přiměřený prostor -, dostatečně jasná, rozhodce usnesením ze dne 18. 9. 2014 uzavřel, že v souladu se zněním rozhodčí doložky a opětovně projevenou vůli stran nebude v projednávané právní věci svoláno ústní jednání a řízení bude dokončeno pouze na základě písemností.

Skutková zjištění rozhodce a jeho právní závěry

15. Na základě provedeného dokazování, jakož i tvrzení strany žalující, která žalované č. 1 a č. 2 nijak nerozporovaly, ačkoli jim k tomu v průběhu rozhodčího řízení byly dány adekvátní

možnosti, shledal rozhodce za nesporné, že mezi stranou žalující a žalovanou č. 1 platně vznikl smluvní obchodní vztah (důkaz B). Ve stejný den, kdy byla mezi stranou žalující a žalovanou č. 1 uzavřena Rámcová smlouva, bylo s žalovanou č. 2 platně uzavřeno Ručitelské prohlášení (rovněž důkaz B). Rámcová smlouva i Ručitelské prohlášení se svým obsahem ani náležitostmi v ničem nepříčily v době jejich uzavření účinnému zákonu č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ani dobrým mravům.

16. Na vztah mezi stranami nedopadají ustanovení o ochraně spotřebitele, a to i přesto, že žalovanou č. 2 je fyzická osoba-nepodnikatel. Ručitelské prohlášení je akcesorickým závazkem, jehož režim je určován hlavní závazkem, tj. v daném případě Rámcovou smlouvou, která byla uzavřena mezi podnikateli v rámci jejich podnikatelské činnosti. Tato interpretace je v souladu s judikaturou Soudního dvora EU (věc C-45/96 Dietzinger).
17. Předžalobní výzva ze dne 22. 9. 2013 pak dle rozhodce svědčí o tom, že splátkový kalendář sjednaný mezi stranami při uznání závazku nebyl ze strany žalované č. 1 plněn. Současně tento důkaz svědčí i o tom, že strana žalující dohodnutým a přiměřeným způsobem informovala žalovanou č. 2 o tom, že žalovaná č. 1 svůj závazek nesplnila, čímž vznikla povinnost ručitele uhradit její dluh.
18. Smluvní pokuta byla mezi stranami sjednána písemně, a co do výše se nepříčí obchodním zvyklostem ani dobrým mravům. Rozhodce proto v bodě 1 výroku rozhodčího nálezu přiznal straně žalující v plné výši jak nárokovanou jistinu (38.723,02 Kč), tak i nárokovanou smluvní pokutu (11.440,74 Kč), tedy celkem 50.163,76 Kč, tak jak bylo požadováno žalobou.
19. Úrok z prodlení požadovala strana žalující v zákonné výši a rozhodce shledal, že neexistují právní ani faktické důvody stojící v cestě přiznání i tohoto nároku a proto mu v bodě 2 výroku rozhodčího nálezu přisvědčil.
20. Jelikož strana žalující měla ve sporu plný úspěch, přiznal jí rozhodce v souladu s § 55 odst. 1 řádu RS v bodě 3 výroku rozhodčího nálezu i úhradu nákladů rozhodčího řízení ve výši 10.000,- Kč, tj. poplatek za toto řízení, a také náklady právního zastoupení.

V Praze, dne 25. 9. 2014